

Konkurs przedmiotowy z j. hiszpańskiego _2026/2027

Stopień szkolny I etap:

Podstawowe informacje o Hiszpanii:

Hiszpania to kraj niezwykle zróżnicowany – od surowych pasm górskich, przez bogatą mozaikę językową, aż po fascynującą historię zapisaną w architekturze jej głównych miast.

Poniżej znajdziesz kompleksowe rozwinięcie każdego z podanych zagadnień.

1. Podział administracyjny i językowy

Podział administracyjny

Hiszpania jest państwem zdecentralizowanym, podzielonym na **17 Wspólnot Autonomicznych** (*Comunidades Autónomas*) oraz **2 Miasta Autonomiczne** leżące w Afryce Północnej: Ceutę i Melillę. Każdy region ma własny rząd, parlament oraz szeroki zakres autonomii (np. w kwestiach edukacji czy zdrowia). Wspólnoty dzielą się dalej na łącznie 50 prowincji.

Podział językowy

Językiem urzędowym w całym kraju jest **język kastylijski** (*castellano*), powszechnie znany na świecie jako język hiszpański. Jednak konstytucja gwarantuje status współoficjalny innym językom w ich odpowiednich regionach:

- **Język kataloński** (*català*) / **walencki** (*valencià*): Używany w Katalonii, na Balearach oraz w Walencji (gdzie nazywany jest walenckim).
- **Język galicyjski** (*gallego*): Blisko spokrewniony z portugalskim, używany w Galicji (północny zachód).
- **Język baskijski** (*euskera*): Używany w Kraju Basków i części Nawarry. Jest to **język izolowany** – nie należy do rodziny indoeuropejskiej i jego pochodzenie wciąż pozostaje zagadką.

2. Podstawowe informacje geograficzne

Hiszpania zajmuje większą część Półwyspu Iberyjskiego, a jej krajobraz jest w przeważającej mierze górzysty i wyżynny (wewnątrz kraju zajmuje rozległa Meseta Iberyjska).

- **Najwyższy szczyt: Teide (3715 m n.p.m.)** – czynny wulkan położony na Teneryfie (Wyspy Kanaryjskie). Z kolei najwyższym szczytem na kontynencie jest **Mulhacén (3479 m n.p.m.)** w paśmie Sierra Nevada.
- **Główne pasma górskie:**
 - **Pireneje** (granica z Francją),
 - **Góry Kastylijskie** (przecinające centrum kraju),
 - **Góry Kantabryjskie** na północy.
- **Główne rzeki: Tajo** (najdłuższa rzeka Półwyspu Iberyjskiego), **Ebro** (najbardziej zasobna w wodę, uchodzi do Morza Śródziemnego), **Gwadalkiwir** (jedyna w pełni żeglowna w dolnym biegu, przepływa przez Sewillę), **Duero** oraz **Guadiana**.

Archipelagi i główne wyspy

Hiszpania posiada dwa główne archipelagi:

1. **Baleary (Morze Śródziemne):** Główne wyspy to **Majorka** (Mallorca), **Minorka** (Menorca), **Ibiza** (Eivissa) oraz **Formentera**.
2. **Wyspy Kanaryjskie (Ocean Atlantycki):** Główne wyspy to **Teneryfa** (Tenerife), **Gran Canaria**, **Lanzarote**, **Fuerteventura**, **La Palma**, **La Gomera** oraz **El Hierro**.

3. Najważniejsze zabytki głównych miast

Hiszpańskie miasta to prawdziwe perły architektury, w których mieszają się wpływy rzymskie, arabskie (mauretańskie), gotyckie i modernistyczne.

Miasto	Najważniejsze zabytki	Opis / Styl
Madryt	Pałac Królewski (<i>Palacio Real</i>), Muzeum Prado, Plaza Mayor, Puerta del Sol, Parque Retiro	Oficjalna stolica zachwyca monumentalną architekturą burbońską oraz jedną z najlepszych galerii sztuki na świecie (Prado).
Barcelona	Sagrada Família, Park Güell, Casa Milà, Dzielnica Gotycka (<i>Barri Gòtic</i>)	Stolica Katalonii jest nierozzerwalnie związana z geniuszem modernizmu – Antonim Gaudím .
Sewilla	Katedra NMP (z wieżą Giralda), Alkazar (<i>Real Alcázar</i>), Plaza de España	Serce Andaluzji. Tutejszy Alkazar to genialny przykład stylu <i>mudéjar</i> (połączenie sztuki chrześcijańskiej i islamskiej).
Granada	Alhambra (wraz z ogrodami Generalife), dzielnica Albaicín	Ostatni bastion Maurów na Półwyspie Iberyjskim. Alhambra to najlepiej zachowany, spektakularny kompleks pałacowy architektury islamskiej w Europie.

4. Ustrój państwa i rodzina królewska

Ustrój polityczny

Hiszpania jest **monarchią parlamentarną** (zgodnie z Konstytucją z 1978 roku).

- **Król** pełni funkcję głowy państwa, reprezentuje kraj na arenie międzynarodowej i jest symbolem jego jedności oraz trwałości, jednak jego realna władza polityczna jest bardzo ograniczona (funkcje głównie reprezentacyjne i ceremonialne).
- Władzę ustawodawczą sprawuje dwuizbowy parlament – **Kortezy Generalne** (*Cortes Generales*), składające się z Kongresu Deputowanych i Senatu.
- Władzę wykonawczą sprawuje rząd z **Premierem** Pedro Sanchez (*Presidente del Gobierno*) na czele.

Obecna rodzina królewska

Na tronie zasiada dynastia **Burbonów** (Borbón).

- **Król Filip VI (Felipe VI):** Sprawuje władzę od czerwca 2014 roku, po abdykacji swojego ojca, Jana Karola I (Juan Carlos I).
- **Królowa Letycja (Letizia):** Żona Filipa VI, z zawodu była dziennikarka telewizyjna (nie pochodzi z rodu arystokratycznego).
- **Następczyni tronu:** Starsza córka pary królewskiej, **Eleonora (Leonor), Księżna Asturii** (ur. 2005 r.). Zgodnie z konstytucją przygotowuje się do roli głowy państwa, przechodząc m.in. szkolenie wojskowe.
- **Infantka Zofia (Sofía):** Młodsza córka pary królewskiej (ur. 2007 r.).

Pozostałe zagadnienia:

człowiek - dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania

dom - dom i jego okolica, pomieszczenia, wyposażenie domu

szkoła - szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, przybory szkolne

praca - popularne zawody, miejsce pracy

życie prywatne - rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu (miesiące, dni tygodnia, pory dnia, godziny), formy spędzania czasu wolnego, styl życia

żywienie - artykuły spożywcze, posiłki, typowe hiszpańskie dania

zakupy - rodzaje sklepów, towary, kolory

zdrowie - samopoczucie, zdrowe jedzenie,

gramatyka

rodzajnik - użycie rodzajnika nieokreślonego, określonego, formy ściągnięte al i del

rzeczownik – liczba pojedyncza i mnoga, rodzaj żeński, męski

zaimek - zaimki osobowe w funkcji podmiotu (yo, tú, él, ella, usted, nosotros/as, vosotros, /as, ellos, ellas, ustedes)

zaimki wskazujące este, ese, aquel

zaimki pytajne np.: ¿Qué?, ¿Cómo?, ¿Dónde?, ¿Cuándo?, ¿Cuánto?, ¿Quién?

odmiana zaimków (np.: este-esta, cuánto-cuántos)

przymiotnik - liczba mnoga, rodzaj męski i żeński, zgodność liczby z rodzajem,

np. casa blanca – casas blancas

liczebniki – 0 do 100

przysłówek - przysłówki czasu (np.: ahora, tarde, temprano, antes, después), miejsca (np.: aquí, allí, ahí), ilości (np.: mucho, poco), częstotliwości (np.: a menudo, nunca, normalmente, siempre, a veces, casi nunca), sposobu (np.: bien, mal, rápidamente), twierdzenia (np.: sí, también), przeczenia (np.: no, tampoco)

czasownik - odmiana czasowników regularnych, zwrotnych, z obocznością, nieregularnych w czasie teraźniejszym Presente de Indicativo, czasowniki typu gustar, doler itp.

rozumienie prostych wypowiedzi pisemnych

tworzenie prostych wypowiedzi pisemnych

przedstawianie siebie i innych

witanie się i żegnanie, nawiązywanie znajomości, pozdrawianie,

uzyskiwanie i przekazywanie informacji ,

wyrażanie opinii, upodobań i pragnień oraz pytanie o opinie, upodobania i pragnienia,

wyrażanie uczuć i emocji

Etap szkolny: test złożony z zadań zamkniętych i otwartych, obejmujący następujące części:
rozumienie tekstu czytanego, test leksykalno-gramatyczno-kulturoznawczy.

Zagadnienia zostały przygotowane na podstawie podręcznika i ćwiczeń „Explora 1” do klasy 7

Przygotowała

Marlena Głuch